

VLAAMSE RAAD

ZITTING 19851986

12 DECEMBER 1985

REGERINGSVERKLARING
VAN DE
VLAAMSE EXECUTIEVE

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

De Vlaamse Raad heeft, conform de bijzondere wet van 8 augustus 1980, uit zijn leden de nieuwe Vlaamse Executieve gekozen. De negen Gemeenschapsministers hebben daaropvolgend, in de handen van de Voorzitter van de Raad, de eed afgelegd.

De tweede Vlaamse Regering steunt op het meerderheidsprincipe. Aldus wordt een ondubbelzinnig democratisch beginsel gehanteerd, dat ook onze andere politieke instellingen beheerst : het beleid wordt bepaald door de meerderheid en door de oppositie gecontroleerd.

De eerste autonome Vlaamse Regering was proportioneel samengesteld uit vertegenwoordigers van vier politieke fracties van de Raad. Deze samenstelling was een innovatie, die door de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen voor een periode van 4 jaar was gewild, teneinde alle grote politieke strekkingen bij de aanvangsfase van de staatshervorming bij de nieuwe bestuursorganen te betrekken en aldus de eigen identiteit van de autonome politieke organen van onze Gemeenschappen en Gewesten te vestigen. Deze aanvangsperiode is voor Vlaanderen onbetwistbaar een succes geworden. Dankzij de samenwerking van alle grote Vlaamse politieke partijen in de eerste Vlaamse Regering is onze Gemeenschap een politieke werkelijkheid en is zij in de politieke structuur van dit land een volwaardige partner. De fundamenten werden gelegd voor de nieuwe Vlaamse instellingen en een nieuw Vlaams beleid.

De tweede Vlaamse Regering zal ten volle rekening houden met de gewijzigde institutionele structuur. Zij wil haar opdracht van uitvoerende macht voor de Vlaamse Gemeenschap uitoefenen in nauwe samenwerking met de Vlaamse Raad, zoals dit past in onze democratische structuren.

Het is in die optiek dat zij haar regeerprogramma ter goedkeuring voorlegt aan de Vlaamse volksvertegenwoordiging.

Dit regeerprogramma beoogt op de eerste plaats de bevestiging en de versterking van de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Regering zal integraal gebruik maken van de bevoegdheden en de werkingsmiddelen die door de wetten op de staatshervorming van 1980 aan onze Gemeenschap werden toegewezen.

Het streven en de wil van de Vlaamse Regering om de Vlaamse Gemeenschap te laten beschikken over **méer**, meer samenhangende en exclusieve bevoegdheden zal concreet worden behartigd door het verwerven van een zo ruim mogelijke financiële zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De noodzakelijke federale loyaleiteit, die zowel van de nationale overheid als van de Vlaamse overheid gevergd wordt, moet steunen op wederzijds respect en op een klare en ondubbelzinnige bevoegdheidsafbakening tussen de verschillende beleidsniveaus. De Vlaamse Regering beklemtoont dat zij,

samen met de Vlaamse Raad, de politieke emanatie van de Vlaamse Gemeenschap vormt. Dit beginsel moet concreet vertaald worden in alle domeinen van de politieke besluitvorming. De Vlaamse Regering zal niet dulden dat aan dit principe getornd wordt.

Zij bevestigt dat iedere bevoegdheidsoverdracht van de nationale staat naar de gewesten en gemeenschappen moet gepaard gaan met een gelijktijdige overdracht van de overeenkomstige middelen, op basis van ristournering van lokaliseerbare belastingen. De algehele overdracht van de overeenkomstige overheveling van de roerende en onroerende goederen moet dringend geschieden.

De Vlaamse Regering zal tevens verder werk maken van de uitbouw van het bestuursapparaat in Vlaanderen tot een efficiënte en moderne administratie, gesteund op drie pijlers :

- optimale en doorzichtige dienstverlening aan de bevolking ;
- efficiënte, eenvoud en gebruik van eigentijdse hulpmiddelen ;
- decentralisatie en deconcentratie.

Vanuit diezelfde bekommernis dienen spoedig de parastatale instellingen, opgenomen in de wet van 24 december 1984, geregionaliseerd te worden. Wij staan op een correcte uitvoering van artikel 59bis, § 2, 2° van de Grondwet, op basis van een duidelijke bevoegdheidsafspraken.

Dit betekent dat bij komende **gecommunautariseerde** onderwijsmateries — met de bevoegde administratieve diensten — zullen overgeheveld worden naar de respectieve Gemeenschappen.

Het bevorderen van duurzame werkgelegenheid blijft voor de Vlaamse Regering niet alleen de politieke, maar ook de sociale en morele prioriteit. In alle beleidssectoren zal de zorg voor de tewerkstelling de toetssteen zijn van iedere maatregel.

Wij zullen een eigentijdse vorm van solidariteit tot stand brengen tussen kansrijken en kansarmen, tussen actieven en gedwongen niet-actieven, tussen werkenden en werkzoekenden. Via het stimuleren van nieuwe arbeidsplaatsen, een betere verdeling van de beschikbare arbeid en een moderne arbeidsbemiddeling zal de Vlaamse overheid de werkloosheid krachtadig terugdringen. Dit geldt vooral voor de jeugdwerkloosheid, de schande van onze tijd ; wij mogen niet dulden dat zoveel jonge mensen die goed op het beroepsleven werden voorbereid en de gemeenschap op nuttige wijze willen dienen, geen uitzicht hebben op een volwaardige inschakeling in het sociaal-economisch leven.

De eerste autonome Vlaamse Regering heeft een stringent, maar consequent begrotingsbeleid gevoerd.

Dit heeft evenwel de slagkracht van de Vlaamse Regering beperkt. Daarom moeten nu meer financiële middelen beschikbaar komen om de nodige budgettaire ademruimte voor nieuwe initiatieven te

krijgen. Daartoe moet allereerst de prangende beklemming van de lasten van de sociale huisvesting worden weggenomen.

De Vlaamse Gemeenschap moet verder aanspraak kunnen maken op een verruimde ristoring van lokaliseerbare belastingen : aldus zal onze financiële verantwoordelijkheid worden gevestigd en zal Vlaanderen deel hebben aan de resultaten van de Vlaamse dynamiek via de belastingontvangsten.

De Vlaamse Regering zal bovendien de eigen organisatie van de thesaurie van de Vlaamse Gemeenschap behartigen. De begrotingsdocumenten zélf zullen doorzichtiger gemaakt worden door het vermelden van de budgettaire weerslag van de genomen beleidsopties, zodat de democratische controle door de Vlaamse Raad op het begrotingsbeleid wordt versterkt.

De Vlaamse Regering zal met haar eigen gewestelijk industrieel beleid verder de vernieuwing van het Vlaams economisch potentieel ondersteunen en stimuleren, zodat het economisch draagvlak van Vlaanderen hersteld en versterkt wordt en meer duurzame en gezonde werkgelegenheid kan geschapen worden. Ze zal dit doen door via vorming, herscholing en bij scholing eengunstige uitgangspositie te scheppen voor toekomstgerichte arbeidsplaatsen.

De Vlaamse Regering zal het toegepast wetenschappelijk onderzoek in de Vlaamse bedrijven en de onderzoekscentra valoriseren als spil van de industriële innovatie. Het beleid inzake bedrijven in moeilijkheden zal op basis van alle elementen van de VESOC-richtlijn worden verdergezet en het decreet inzake preventief beleid zal volledig en spoedig worden uitgevoerd.

Vooral in regio's met een groot tewerkstellingstekort zal de Vlaamse overheid, in nauwe samenwerking met het privé-initiatief, een hogere groei van de investeringen nastreven om de werkgelegenheid te verbeteren. Omwille van de noodzakelijke interne samenhang van het eigen vlaams industrieel beleid, blijft de Vlaamse Regering de regionalisering van de nationale sectoren, met de daarbijhorende beslissingsmacht en financieringsmechanismen, opeisen.

De welvaart moet op een sociaal rechtvaardige wijze worden verdeeld. Dit houdt in dat prioritaire aandacht gaat naar kansarmen in structurele probleemsituaties. Zeker in crisistijd moet vermeden worden dat de sociale kloof verwijd wordt. De gezinsdimensie zal in het zoeken naar duurzame oplossingen centraal worden gesteld. Een echt welzijnsbeleid legt zich niet alleen toe op crisisopvang en het bestrijden van symptomen, maar moet vooral langs een preventieve aanpak een antwoord geven op de oorzaak en de aard van de probleemsituaties.

De Vlaamse Regering zal een gezondheidsbeleid uitbouwen dat patiënt-gericht is. Daarom zal de nadruk gelegd worden op gezondheidsvoorlichting en preventie. In het pakket zorgenverstrekking, moet de grootste aandacht uitgaan naar de eerstelijnsgeneeskunde waar de huisarts, in samenwerking met andere eerstelijns-hulpverleners en welzijnswerkers een belangrijke plaats inneemt. Het preventiebeleid dient erop gericht te zijn de diverse oorzaken van ziektepatronen te onderzoeken en weg te ne-

men. Het medisch schooltoezicht, de medische sportcontrole en de arbeidsgeneeskundige controle vormen sleutelementen in een samenhangend preventiebeleid.

De Vlaamse Regering zal daarom maatregelen treffen om in de gezondheids- en welzijnssector de zelfhulp, de zelfredzaamheid en de zelfwerkzaamheid te stimuleren. Om in de gezondheids- en welzijnszorg de tewerkstelling te verhogen, de continuïteit binnen de hulpverlening en de beschikbaarheid van de hulpverleners te verzekeren, wil de Vlaamse overheid de middelen voor de opsloringsprogramma's heroriënteren met het oog op méér en meer permanente tewerkstelling in deze sectoren.

De culturele sector is bij uitstek de bakermat van creativiteit, vernieuwing en scheppingsdrang. Het cultuurbeleid moet zodoende de vernieuwde dynamiek van Vlaanderen in woord en beeld uitstralen en moet de mens zelf, zijn geestelijke horizon, zijn handelingen en zijn weerbaarheid verrijken.

De Vlaamse Regering zal, via een gedecentraliseerde aanpak en in het kader van haar globaal op tewerkstelling gericht beleid, gelijke culturele kansen voor alle Vlamingen realiseren, met bijzondere aandacht voor kansarme groepen. Door het verhogen van de participatiemogelijkheden en het vereenvoudigen van de administratieve formaliteiten, zal de democratisering van onze cultuurgoederen bevorderd worden. De Vlaamse Regering zal er met name op toezien dat de inzet van vrijwilligers niet bedreigd wordt door overprofessionalisering of bemlemende formaliteiten.

De Vlaamse overheid zal prioritair een globaal, samenhangend en vernieuwd mediabeleid uitwerken. Daarbij zal een formule gehanteerd worden die voor alle betrokkenen voordelen biedt, zowel voor de BRT, als voor de Vlaamse dag- en weekbladpers en vooral : voor de Vlaamse mediagebruiker.

De Vlaamse Raad zal verzocht worden zo spoedig mogelijk de nodige decretale voorzieningen goed te keuren om een opbouwende concurrentie in de TV-sector mogelijk te maken.

Bij de voorbereiding van de herziening van artikel 59bis van de Grondwet in de richting van een verdere communautarisering van het onderwijs, zal het standpunt gevolgd worden dat in dit verband op 27 april 1983 door de Vlaamse Regering werd ingenomen.

Inmiddels zal zij de haar reeds toegewezen bevoegdheden maximaal uitoefenen en een globaal plan opzetten voor alle vormen van naschoolse opleiding, waartoe bij komende financiële middelen zullen vrijgemaakt worden. Gelet op de snelle ontwikkelingen in het bedrijfsleven enerzijds en de te lage scholingsgraad van heel wat arbeidskrachten anderzijds, zal de opleiding buiten de school vanuit professioneel standpunt immers belangrijker worden dan die in de school.

Het wetenschapsbeleid is de hefboom bij uitstek voor de ontwikkeling van de Vlaamse Gemeenschap. De correcte uitvoering van de wetten op de hervorming van de instellingen inzake toegepast

wetenschappelijk onderzoek mag niet verder worden uitgesteld. De Vlaamse structuren voor de uitbouw van het toegepast wetenschappelijk onderzoek staan immers klaar en hebben hun waarde reeds overtuigend bewezen. De resultaten van het onderzoek op industrieel vlak zullen met voorrang toegepast worden op initiatieven die ten goede komen aan KMO's en ontwikkelingszones.

Aan onze gemeenten en provincies moeten zoveel mogelijk autonome beslissingsbevoegdheden worden toevertrouwd. Om de financiële middelen voor de gemeenten beter te kunnen bundelen, zullen alle materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap subsidies aan lokale besturen voorziet, in één Investeringsfonds worden opgenomen. Inmiddels wordt de inwerkingtreding van het bestaande Investeringsfonds uitgesteld. De voorgedij op de ondergeschikte besturen zal worden versoepeld en een ontwerp van decreet zal worden ingediend om het Gemeentefonds rationeler te verdelen. Met de ondergeschikte besturen zal regelmatig overleg gepleegd worden met het oog op de verdere decentralisering van de beslissingen en eengezonnd financieel beleid.

Betere en zekere huisvesting blijft de hoofddoelstelling van het Vlaams huisvestingsbeleid, in het bijzonder voor gezinnen met een lager inkomen. Via de noodzakelijke herstructurering van de bestaande instellingen in de sector van de sociale woningbouw zal een eigen beleid uitgestippeld worden dat een grotere doeltreffendheid en een verregaande vereenvoudiging mogelijk maakt. De nieuwe formules van financiering, waarover de Vlaamse Raad zijn goedkeuring reeds uitsprak, zullen nu snel in toepassing worden gebracht. De bestaande administratieve voorlichting zal, in samenwerking met de gemeentebesturen, aangevuld worden met concrete technische bijstand. Binnen de gemeentelijke administratie zal bovendien in de opleiding van huisvestingsambtenaren worden voorzien.

Inzake ruimtelijke ordening zal de Vlaamse Regering, met eerbiediging van de gewest- en andere plannen, rechtszekerheid scheppen voor de burger en de diverse procedures vereenvoudigen. Een beleidsplan zal worden opgesteld dat de open ruimten vrijwaart, het landschappelijk en landelijk erfgoed bewaart en een globaal leefklimaat mogelijk maakt, waarin de mens zich volwaardig kan ontplooiën. De verdere herwaardering van stads- en dorpskernen is hiertoe een gepast beleidsinstrument.

De Vlaamse Regering zal niet alleen zelf het natuurbehoud bevorderen, zij zal tevens initiatieven van de private sector en van de lokale besturen ondersteunen, die landschappelijk waardevolle gebieden kunnen valoriseren.

De verbetering van de externe landbouwstructuren zal verder gezet worden om een rationele landbouwexploitatie mogelijk te maken.

Het geïntegreerd beleid inzake leefmilieu zal worden voortgezet en uitgebouwd. De effect- en brongerichte aanpak van de leefmilieu-problematiek heeft een dubbele doelstelling : coördinatie en onderlinge samenhang met andere beleidsdomeinen en interne integratie bij het uitvoeren van op elkaar

afgestemde beleidsplannen. Het voorkomen van milieuhinder en -schade om de kwaliteit van het leefmilieu te vrijwaren en te verbeteren moet mede gerealiseerd worden door het stimuleren van een leefmilieubewustzijn bij de bevolking. Door overleg, educatie, informatie en sensibilisering kan geanticipeerd worden op potentiële milieuvuulende houdingen en handelingen. De milieu-inspectiediensten zullen versterkt worden en de controlebevoegdheid van de gemeentelijke milieudiensten zal worden uitgebreid.

De Vlaamse Regering zal haar aanwezigheid in Brussel versterken. Zij zal op alle beleidsvlakken waarvoor zij in Brussel bevoegd is, deze bevoegdheid ten volle en - zoals overal in Vlaanderen - met een vernieuwde en dynamische aanpak uitoefenen. Zij zal bovendien in nauwe samenwerking met de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie, initiatieven opzetten en stimuleren die een oplossing bieden voor de specifieke sociaal-culturele problemen van de hoofdstad. Ten slotte zal zij haar aanwezigheid in Brussel ook zichtbaar vastleggen : zowel de Vlaamse Regering als de hoofdbesturen van de Vlaamse Gemeenschap zullen er zich definitief vestigen door de realisatie van nieuwe projecten.

De Vlaamse overheid streeft naar constructieve samenwerking met de andere Gemeenschappen en Gewesten in ons land, met respect voor ieders autonomie. In dit kader zal zij onverwijld het ontwerp-samenwerkingsakkoord met de Franstalige Gemeenschap finaliseren, om het zodoende zo spoedig mogelijk ter goedkeuring aan de Vlaamse Raad te kunnen voorleggen. Aan de uitvoering van de samenwerkingsakkoorden zal permanent concrete inhoud gegeven worden.

De nieuwe Vlaamse Regering heeft bij het samenstellen van haar bevoegdheidspakketten bewust gekozen voor een volwaardige strategie inzake externe betrekkingen. De Vlaamse identiteit moet, zowel in eigen land als daarbuiten, uitgedragen worden als een dynamische realiteit. Vlaanderen moet een gezicht krijgen in de wereld. De Vlaamse Regering heeft daartoe een politieke verantwoordelijkheid en bevoegdheid, die zij volwaardig zal uitoefenen. Via een intensere internationale samenwerking zal Vlaanderen daarom verrijkt worden op cultureel, economisch, wetenschappelijk en sociaal vlak. Wij willen hiervoor in eerste instantie gebruik maken van de bestaande diplomatieke kanalen. Toch zal ook het Vlaams bedrijfsleven aangespoord worden om eigen initiatieven te ontwikkelen. In het kader van haar bevoegdheden zal de Vlaamse Gemeenschap haar aanwezigheid verzekeren in alle internationale instellingen.

Dit werkprogramma is ambitieus, maar realiseerbaar. Het zal door de Vlaamse Regering worden uitgevoerd, onder de hiernavermelde drie voorwaarden :

1. Er is een krachtige doorbraak nodig in de voltooiing van de staatshervorming. Binnen de huidige beschikkingen moet door overleg en beslissing in het Overlegcomité een oplossing worden gevonden

voor de bestaande geschil-dossiers, terwijl tevens een rationele bevoegdheidsverdeling moet worden gezocht die leidt tot meer homogene beleidspakketten.

De vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het Overlegcomité zullen consequent deze beleidslijnen verdedigen. Zij gaan hierbij uit van de stelling dat het herstel van dit land in ruime mate kan worden bewerkt door een grotere autonomie van de Gemeenschappen en de Gewesten.

In onze eerste beleidsverklaring op 25 januari 1982 heb ik hier in deze Raad gezegd : „Wij zijn het levend geweten in het Belgisch huishouden”. De feiten hebben deze uitspraak bevestigd : wij zijn de stille maar drijvende kracht van dit land. De verbetering van de nationale macro-economische grootheden en evenwichten en het vernieuwde internationale prestige van België zijn in hoofdzaak te danken aan de inspanningen van de Vlamingen die hiertoe sterk gestimuleerd worden door innoverende initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap.

Wij willen dan ook een verruiming van onze bevoegdheden, die gekoppeld moet worden aan de volledige financiële verantwoordelijkheid voor de nieuwe materies.

2. Een tweede voorwaarde bestaat erin dat volle inhoud zal worden gegeven aan het overleg dat in alle beleidssectoren zal worden voortgezet. Aan de nieuw opgerichte Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werden door de Vlaamse Raad uitgebreide adviesopdrachten toevertrouwd. Het sociaal overleg met de sociale gesprekspartners zal intensief worden verdergezet in het VESOC. De adviesfunctie voor het wetenschapsbeleid zal worden verzekerd door de in oprichting zijnde Vlaamse Raad voor het Wetenschapsbeleid. Naast deze algemene overleg- en adviesorganen, worden de jongste jaren door de Vlaamse wetgevende en uitvoerende macht specifieke instanties opgericht voor advies en inspraak in deelsectoren van het beleid. Om een mogelijke wildgroei te vermijden, zullen deze organen worden geëvalueerd en vereenvoudigd, teneinde hun eigenlijke rol en werking te verbeteren. Het overleg zal echter niet in de plaats treden van de politieke besluitvorming zelf: na overleg zal de overheid — in alle domeinen — zelf beslissingen nemen. Indien via overleg een consensus kan tot stand komen, zal de overheid deze consensus in haar beleid vorm geven.

3. Ten derde en ten slotte is een goed werkende administratie nodig voor de voorbereiding en de uitvoering van het beleid. Tijdens de eerste regeerperiode werd de structuur van de Vlaamse administratie uitgetekend en het geobjectiveerd personeelsbeleid op gang gebracht. Tijdens haar nieuwe ambts-termijn zal de Vlaamse Regering de eigen administratie versterken door een bij komende overheveling van personeel uit de nationale departementen te bewerken, door — in samenwerking met de nationale overheid — een oplossing te geven aan het probleem van de onder precair statuut aangestelde personeelsleden en door eigen instellingen van openbaar nut op te richten en operationeel te maken. Via decentralisatie zal meer een beroep gedaan worden

op de verantwoordelijkheid en de wil tot medewerking van alle burgers : via minder en eenvoudiger administratieve bevoogding en belasting zal meer creativiteit en bestuurlijke efficiëncy mogelijk moeten worden.

De uit de Staatshervorming ontstane politieke organen, de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering, hebben van meetaf in Vlaanderen grote hoop en vertrouwen gewekt. Tijdens de voorbije vier jaren werd bewezen dat een eigen Vlaams beleid tot onmiskenbare vooruitgang heeft geleid.

Wij zullen dit toekomstgericht beleid krachtig voortzetten. Hierbij zal onze bijzondere belangstelling gaan naar de Vlaamse jeugd. Bij het einde van dit tweede millennium van onze Westerse beschaving en aan de vooravond van de 21e eeuw, staan wij voor een fundamentele wijziging in onze structuren, vooral op demografisch gebied. Tot 1990 zal onze actieve bevolking nog groeien, om nadien te stabiliseren en vanaf het jaar 2000 af te nemen. De Vlaamse volkskracht ligt dus niet meer in haar kwantitatieve ontwikkeling, maar zal moeten steunen op een grotere kwaliteit van de Vlaamse mens.

Dit is onze grote opgave voor morgen : door een betere valorisatie van de troeven van onze gemeenschap moeten wij onze identiteit in de wereld bevestigen, de basis van de volkswelvaart versterken, de onderlinge solidariteit beveiligen en onze plaats in het groeiende Europa verstevigen. Vlaanderen kan deze opdracht aan : door creativiteit, verstandhouding en inzet zullen wij daartoe de hefboom bouwen.

Brussel, 12 december 1985.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

BIJLAGE

REGERAKKOORD
VLAAMSEEXECUTIEVE

Door de partijen goedgekeurd
op 24 november 1985

REGEERAKKOORD
VLAAMSE EXECUTIEVE

Inleiding

De nieuwe Vlaamse Regering zal met grote kracht en dynamisme voortwerken aan de economische, sociale en culturele vernieuwing van Vlaanderen. Het beleid streeft naar hoger welzijn voor alle Vlamingen en voor de ganse Vlaamse Gemeenschap, naar een volwaardige erkenning van de Vlamingen en de Vlaamse Gemeenschap in binnen- en buitenland, naar hoopvolle toekomstperspectieven.

Betere kansen op persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing van alle Vlamingen, aangevuld met een sterke motivering van alle Vlamingen, zijn hiervan de hefbomen.

De Vlaamse Regering zal in het nastreven van deze doelstelling voortdurend een beroep doen op de verantwoordelijkheid, de inzet, de solidariteit, de openheid en de verdraagzaamheid van alle Vlamingen.

Op korte termijn zal de nieuwe Vlaamse Regering prioriteit geven aan de verhoging van leefbare, toekomstgerichte werkgelegenheid. Daarbij zal de versterking en vernieuwing van ons economisch potentieel de grootste aandacht krijgen. Een dynamisch sociaal en cultureel beleid zal deze vernieuwing ondersteunen en aanvullen.

Maar ook de wijze van beleidsvoering zelf zal verder vernieuwd worden : via decentralisatie zal meer beroep gedaan worden op de verantwoordelijkheid en de wil tot medewerking van alle burgers ; via minder, eenvoudiger en doorzichtiger administratieve bevoogding en belasting zal meer creativiteit en bestuurlijk efficiency mogelijk moeten worden.

Wetgevingen, reglementeringen, inspraak- en adviesorganen zullen geëvalueerd en vereenvoudigd worden teneinde hun eigenlijke rol en werking te verbeteren.

De nieuwe Vlaamse Regering zal het bestuursapparaat in Vlaanderen zelf uitbouwen tot een democratisch, efficiënt en modern geheel gesteund op volgende principes :

- zo groot mogelijke decentralisatie en deconcentratie ;
- goed beheer, efficiëntie, moderne werking en administratieve vereenvoudiging ;
- optimale dienstverlening aan de burgers ;
- een geobjectiveerd personeelsbeleid ;
- openbaarheid van bestuur.

De Vlaamse Regering zal verder streven naar een bevredigende oplossing voor de in precair verband tewerkgestelde personeelsleden.

De Vlaamse Gemeenschap moet verder uitgebouwd worden in de richting van een meer autonoom Vlaanderen.

Binnen het kader van de bestaande bijzondere wet op de hervorming der instellingen moet Vlaanderen meer, meer samenhangende en exclusieve bevoegdheden krijgen en financieel een grotere eigen verantwoordelijkheid kunnen dragen.

De identiteit van Vlaanderen, van het volk, de Gemeenschap en het Vlaamse beleid, moet nog meer herkenbaar zijn vooral in het buitenland. Voor de nieuwe Vlaamse Regering is deze opdracht een andere belangrijke prioriteit. Deze herkenning zal ongetwijfeld leiden tot meer erkenning van Vlaanderen in Europa en in de wereld. De Vlaamse Gemeenschap wil en kan – in samenwerking met anderen – een dynamische rol spelen in een nieuwe Europese en wereldordering.

Om de toekomst – vooral van de jongeren en diegenen met de minste kansen – op een optimale wijze voor te bereiden zal de nieuwe Vlaamse Regering bijzondere aandacht besteden aan betere vormings- en ontwikkelingskansen. Dit is een andere prioriteit van het nieuwe beleid. Dit betekent betere scholing, meer kansen voor her-, bij- of omscholing, ruime vormingskansen voor iedereen, in het bijzonder voor de laagstgeschoolden.

Het beleid van de Vlaamse Regering zal gestoeld zijn op

- een stevige wetenschappelijke onderbouw ;
- systematisch overleg ;
- een geprogrammeerde aanpak.

Het wetenschappelijk onderzoek zelf alsook de betrokkenheid van de wetenschappelijke middens bij het beleid zullen versterkt worden.

Het overleg tussen de overheid en de directe betrokkenen, vooral de sociale gesprekspartners inzake de sociaal-economische aangelegenheden, moet leiden tot een meer directe band tussen het beleid en de burgers zelf en tot een democratische en adequate beleidsvoering. Evenwel zal het overleg niet in de plaats kunnen treden van de politieke besluitvorming zelf : na overleg zal de overheid – in alle domeinen – zelf beslissingen nemen. Indien via overleg een consensus kan tot stand komen zal de overheid deze consensus in haar beleid vorm geven.

Een geprogrammeerde aanpak zal gerealiseerd worden door een grotere en permanente coördinatie tussen de diverse beleidsdomeinen, op beleidsmatig en administratief vlak, door een beleid dat een duidelijk perspectief biedt en door regelmatige evaluatie van het gevoerde beleid.

De Vlaamse Regering zal haar aanwezigheid in Brussel versterken. Zij zal in alle domeinen waarvoor zij in Brussel bevoegd is, deze bevoegdheid ten volle – en zoals overal in Vlaanderen – met een vernieuwde en dynamische aanpak uitoefenen. Zij zal bovendien bijzondere aandacht besteden aan en initiatieven ontwikkelen voor de specifieke culturele en sociale problemen in Brussel. Tenslotte zal de Vlaamse Regering haar versterkte aanwezigheid in Brussel ook in stenen vastleggen : zowel de Vlaamse Regering als de hoofdbesturen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zullen zich definitief

vestigen door de realisatie van nieuwe projecten.

De Vlaamse Regering streeft naar constructieve samenwerking met de andere Gemeenschappen en Gewesten in ons land, met respect voor ieders autonomie.

In dit kader zal zij onverwijld tot het ondertekenen van het ontwerp-samenwerkingsakkoord met de franstalige Gemeenschap, teneinde dit zo spoedig mogelijk ter goedkeuring aan de Vlaamse Raad over te leggen. Aan de uitvoering van de samenwerkingsakkoorden zal permanent concrete inhoud gegeven worden.

1. Het begrotingsbeleid

Het voeren van een ernstig budgettair beleid en een zorgvuldig beheer van de financiën van de Vlaamse Gemeenschap is een belangrijke doelstelling van de nieuwe Vlaamse Regering.

Daarvoor zullen volgende krachtlijnen strikt toegepast worden :

- De fundamentele beginselen inzake universaliteit en niet-affectatie van de middelen zullen gerespecteerd worden.

Dit impliceert dat alle ontvangsten daadwerkelijk in de begroting moeten opgenomen worden en dat slechts in uitzonderlijke en door de Vlaamse Raad gewilde gevallen van de regel van de non-affectatie der ontvangsten kan afgeweken worden.

- De begrotingsdocumenten zelf zullen doorzichtiger gemaakt worden, onder meer door het vermelden van de budgettaire weerslag van de genomen beleidsbeslissingen.

- De vervanging van subsidies door terugvorderbare voorschotten zal verder doorgevoerd worden in diverse domeinen van de profitsector op basis van objectieve criteria en zonder dat daardoor het globale steunvolume wordt verhoogd.

- Andere financieringsvormen voor de financiering van investeringsuitgaven zullen worden doorgevoerd met het oog op een beter budgettair beheer en minder-uitgaven van de overheid.

- Er zal gestreefd worden naar de toepassing van de techniek van de zero-base budgetting.

- Tenslotte zullen inspanningen geleverd worden om het budgettair beheer zelf te verbeteren. De informatie over de evolutie van de thesaurietoestand en over de samenstelling van de schuld die de Vlaamse Gemeenschap tegenover de financiële instellingen heeft, zal verbeterd worden teneinde een ernstig, vooruitziend financieel beleid mogelijk te maken.

2. Het economisch beleid

Het economisch beleid van de Vlaamse Regering is

gericht op de verbetering van de globale werkgelegenheid door het behoud en de creatie van leefbare arbeidsplaatsen in competitieve ondernemingen. De overheid moet het gunstig kader tot stand brengen om het initiatief en de innovatie de beste kansen te geven om zich vrij te ontplooiën.

Het economisch beleid zal steunen op de volgende krachtlijnen :

- een industrieel beleid gesteund op impulsen van de overheid en gericht op vernieuwing en ontwikkeling van bestaande en nieuwe produkten, diensten en productieprocessen ;

- aanmoediging van ontwikkeling en versterking van arbeidsintensieve dienstensectoren ;

- bijzondere aandacht voor arbeidsscheppende KMO's.

De KMO's zullen bijzondere begeleiding krijgen waardoor de toegang tot de overheidsinstrumenten gemakkelijker wordt en een groter deel van de overheidsmiddelen voor de KMO's gereserveerd wordt ;

- de regio's met een hoog tewerkstellingstekort zullen op een bijzondere wijze ondersteund worden ;

- sensibiliseringsacties om deze vernieuwde aanpak in binnen- en buitenland kenbaar te maken, zullen voortgezet worden.

De Vlaamse Regering zal nieuwe en toekomstgerichte investeringen ondersteunen via de bevordering van :

- het toegepast wetenschappelijk onderzoek,

- de selectieve ondersteuning van de investeringen,

- de exportpromotie en -prospectie,

- aangepaste vormingsmogelijkheden voor werkzoekenden en werkenden.

De versterking en de valorisatie van het toegepast wetenschappelijk onderzoek in de Vlaamse bedrijven en onderzoekscentra blijft een belangrijke pijler van de economische vernieuwing.

De Vlaamse Regering zal bij de nationale regering aandringen om de kredieten inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek volledig te regionaliseren. De overheidsmiddelen zullen in één budgettair fonds worden samengebracht. Zij zullen worden aangewend voor :

- de onderzoeksprojecten in de Vlaamse bedrijven met een belangrijke reservering voor de KMO's ;

- impulsprogramma's uit te voeren door de overheid, de onderzoekscentra en het bedrijfsleven, en gericht op het ontwikkelen van nieuwe productieve investeringen in belangrijke nieuwe technologieën.

De steunverlening zal in principe steeds de vorm aannemen van renteloze voorschotten terug te betalen in geval van mogelijke valorisatie van de onderzoeksresultaten.

De Vlaamse Regering zal verder nagaan of – in samenwerking met de private sector – nieuwe onderzoeksinfrastructuur dient uitgebouwd te worden in belangrijke technologie sectoren.

Door een verdere en zelfs hogere groei van de investeringen moet de werkgelegenheid verder verbeterd worden, vooral in de regio's die een groot tewerkstellingstekort kennen.

De Vlaamse Regering zal deze investeringen verder ondersteunen in de mate dat zij een wezenlijke bijdrage leveren tot de creatie en behoud van bijkomende arbeidsplaatsen of noodzakelijk zijn voor het behoud van een belangrijk economisch en sociaal potentieel.

De Vlaamse Regering zal daarbij deze overheidssteun zoveel mogelijk beperken en/of recupereren via nominale gehele of gedeeltelijke terugbetaling en door de ondernemingen aan te moedigen optimaal gebruik te maken van vervangende steunmaatregelen.

Bij de ondersteuning via participatie wordt de autonomie van de GIMV – in het kader van haar statutaire opdracht en gelet op de voorbije werking – bevestigd. De GIMV zal daartoe over de nodige middelen beschikken.

Het aantrekken van nieuwe investeringen noodzaakt een stevige prospectie van mogelijke investeerders in het buitenland. De Vlaamse Regering zal via enkele goedgekozen experimenten, onderzoeken of door het inzetten van eigen permanente investeringsprojecten in het buitenland meer buitenlandse investeringen kunnen worden aangetrokken. De Vlaamse Regering zal bovendien zelf – via officiële missies – op een actieve wijze nieuwe investeerders in het buitenland wijzen op de troeven waarover Vlaanderen beschikt.

Het open karakter van de Vlaamse economie, de belangrijke import van grondstoffen, energie en kapitaalgoederen en de beperkte binnenlandse markt, noopt de Vlaamse economie tot belangrijke inspanningen inzake export. De sterke positie van de export van Vlaanderen dient gehandhaafd en nog vergroot. De Vlaamse Regering zal daarbij een sensibiliserende, stimulerende en ondersteunende rol spelen. Daarbij dient prioritaire aandacht te gaan naar de dichtbijgelegen, belangrijke exportmarkten, die vooral voor de KMO's betekenisvol zijn. Door de verdere regionalisering van de BDBH en van het Fonds voor Buitenlandse Handel zal de Vlaamse Regering een eigen exportbeleid uitwerken.

De Vlaamse Regering zal tevens steun verlenen aan de buitenlandse exportmissies die het Vlaams bedrijfsleven zelf organiseert en zal ook op het vlak van het toegepast wetenschappelijk onderzoek en de vorming samenwerkingsakkoorden tussen onderzoeks- en opleidingsinstellingen in de hand werken.

Een economische vernieuwing kan pas slagen indien de opleidings- en scholingsmogelijkheden van de actieve bevolking voldoende aangepast zijn aan gevraagde kwalificaties.

Anderzijds biedt een hogere scholing en opleiding aan elk individu een betere participatie- en ontwikkelingskans, ook op economisch vlak, en kan aldus een betere bescherming bieden tegen langdurige werkloosheid. Op dit vlak zal de Vlaamse Regering haar inspanningen intensifiëren. Zij zal de sociale

gesprekspartners uitnodigen om te onderzoeken of via overleg in de SERV nieuwe en betere vormen van opleiding in de onderneming zelf mogelijk zijn en waarbij de ondernemingen zelf meer investeren in opleiding en vorming.

De overheid zal de instrumenten van het beleid selectief aanwenden. Directe steunverlening zal strikt afhankelijk gesteld worden van de creatie en het behoud van nieuwe arbeidsplaatsen. In de andere gevallen zal elke vorm van financiële steunverlening teruggevorderd worden. De mogelijkheden voor de vervanging van directe subsidies door fiscale verminderingen, geboden door nationale maatregelen, zullen maximaal benut worden. Tevens zal onderzocht worden op welke wijze de Vlaamse Regering de noodzakelijke investeringen door een betere bescherming van het leefmilieu kan ondersteunen. Het tot dusver gevoerde beleid inzake ondernemingen in moeilijkheden zal op basis van alle elementen van de bestaande VESOC-richtlijn, verdergezet worden. De instrumenten zullen beter gegroepeerd worden rond belangrijke functies als onderzoek, investering, handel. Er zal één budgettair fonds worden opgericht die alle steunmaatregelen voor de ontwikkelingszones groepeerd.

Het beleid zelf zal voortdurend geëvalueerd worden en zonodig bijgestuurd. Een systematische evaluatie – voor de diverse beleidsterreinen – is onmisbaar voor het te voeren overheidsbeleid. Het sociaal overleg met de sociale gesprekspartners zal intensief worden verdergezet in het VESOC.

De SERV zal over de nodige middelen beschikken om al haar wettelijk voorziene opdrachten op optimale wijze uit te voeren. De rol en de structuur van de GOM's moeten herzien en aangepast worden.

3. Het werkgelegenheidsbeleid

De Vlaamse Regering zal prioriteit verlenen aan de verdere verbetering van de werkgelegenheid in Vlaanderen. Nieuwe en leefbare tewerkstelling moet in de eerste plaats ontstaan door het beleid van economische vernieuwing en nieuwe groei. De aldus gecreëerde nieuwe welvaart zal ook in de dienstensector, in de culturele en welzijnssector bijkomende tewerkstelling creëren.

– De inspanningen inzake beroepsopleiding, herscholing en bij scholing zullen aanzienlijk worden opgevoerd. Absolute prioriteit zal gegeven worden aan toekomstgerichte opleidingen en aan bijzondere initiatieven voor de laagstgeschoolden. De voorziene investeringen inzake beroepsopleiding zullen versneld worden voltooid en nieuwe investeringen in nieuwe opleidingscentra zullen voorzien worden. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de specifieke taak en de samenwerking met andere vormings- en scholingsinstanties en met het bedrijfsleven, op het vlak van de infrastructuur en het materieel.

Er zal een specifiek, nieuw en geëigend programma worden opgezet voor de laaggeschoolde werknemers. Dit programma zal geleidelijk worden uitgebouwd en voldoende gediversifieerd zijn om aan

de noden van deze groep werkzoekenden tegemoet te komen.

Voor de realisatie van deze doelstellingen zal — naast een verhoogde inspanning met eigen middelen — maximaal beroep gedaan worden op de middelen die de Europese Gemeenschap ter beschikking stelt.

— Via SIMONA zal de aandacht prioritair gaan naar de melding van vacatures en de begeleiding van de werkzoekenden. Het SIMONA-systeem zal verder worden uitgebouwd tot en aangewend als een volwaardig beleidsinstrument.

— De Vlaamse Regering zal specifieke maatregelen nemen inzake de begeleiding van werkzoekendenwerkingen. Hierbij zullen de sociale gesprekspartners betrokken worden.

— De uitvoering van de programma's tot opslorping van de werkloosheid moet volledig door de Vlaamse Regering zelf gebeuren. De toewijzing en de controle zullen vereenvoudigd worden en de beslissingsbevoegdheid over deze programma's zal maximaal gedecentraliseerd worden. De Vlaamse Regering zal onderzoeken hoe door de aanwending van deze middelen de duurzame en statutaire tewerkstelling in de culturele en welzijnssector kan worden verhoogd en tevens de samenhang met het door de Vlaamse Gemeenschap gevoerde beleid kan worden verzekerd.

— De herstructurering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening zal zonder verwijl worden voltooid. De Vlaamse Regering zal de overname van het betrokken personeel en patrimonium met het reeds geïnstalleerde beheersorgaan van deze dienst inmiddels verder voorbereiden en — na overleg met de sociale gesprekspartners — onverwijld de nodige uitvoeringsbesluiten uitvaardigen.

4. Het welzijnsbeleid

In de welzijns- en gezondheidszorg wordt op concrete wijze gestalte gegeven aan de solidariteit. Dit houdt in dat prioritair aandacht gaat naar risicogroepen, kansarmen en probleemsituaties die een structureel antwoord vragen.

De verdere uitbouw van het welzijnsbeleid zal gebaseerd zijn op volgende principes :

— de maatregelen inzake welzijnsbeleid zullen met de gezinsdimensie rekening houden ;

— steeds zal gekozen worden voor een vorm van hulpverlening die leidt naar de grootst mogelijke zelfstandigheid ;

— in functie van de behoeften zal de waaier van de welzijnsvoorzieningen verder worden uitgebouwd en zal de toegangsdrempel worden verlaagd ;

— de inspraak van de betrokkenen zal, in het kader van een participatief beleid, verder worden uitgebouwd ;

— de organisatie en uitbouw van de thuiszorg zal worden verdergezet en dit in een optimale combina-

tie van zelfhulp, mantelzorg, voluntariaat en professionele hulp.

De OCMW's die een eigen rol hebben gespeeld in de uitbouw van de welzijnszorg zullen aangespoord worden hun prioritair opdracht op een aangepaste en efficiënte wijze te vervullen.

Overleg, coördinatie en planning zullen worden verdergezet met respect voor het particulier initiatief. Ook zal worden nagegaan hoe op een passende wijze samenwerkingsverbanden tussen gelijksoortige voorzieningen kunnen gestimuleerd worden.

Binnen een beperkte budgettaire groei van middelen zal een antwoord gezocht worden voor nieuwe behoeften, nieuwe benaderingswijzen, nieuwe waarden.

Vanuit dit spanningsveld zal een grotere aandacht gaan naar kwaliteit maar ook naar kostenbewaking en signaalfuncties.

Om in de welzijnssector de tewerkstelling te verhogen, de continuïteit binnen de hulpverlening en de beschikbaarheid van de hulpverleners te verzekeren, zal de Vlaamse Regering de middelen voor de opslorplingsprogramma's beter aanwenden zowel voor méér als voor meer permanente tewerkstelling in de welzijnssector.

De organisatie van het welzijnsbeleid vereist een intensifiëring van het wetenschappelijk onderzoek gelinkt op de maatschappelijke wijzigingen.

In het jeugd welzijnsbeleid staat de preventie centraal.

De kindzorg en kraamzorg vragen bijzondere aandacht voor risicogroepen en kansarme gezinnen.

Inzake kinderopvang blijft de verdere kwaliteitsbevordering, de betaalbaarheid van de opvang en een grotere soepelheid en variatie in functie van het gezin het uitgangspunt.

De crisisopvang voor kinderen evenals de aanpak inzake kindermishandeling zullen verder gestructureerd worden.

Kind en Gezin zal operationeel gemaakt worden.

Ook hulpbehoevende jongeren moeten beroep kunnen doen op een adequaat hulpverleningsnet.

Bij opgelegde maatregelen zal de Vlaamse Regering een verscheidenheid van voorzieningen aanbieden.

Het bejaardenbeleid, zal een prioritair aandachtspunt blijven in de welzijnszorg.

Voor bejaarden is een goede organisatie van de thuiszorg noodzakelijk. Daarom zal de gezins- en bejaardenhulp dringend aangepast worden aan de nieuwe omstandigheden van een toenemende vraag naar thuisverzorging. Een aangepaste coördinatie van deze diensten in een ruim concept van eerstelijnszorg zal gestimuleerd worden. De verzorging van demente bejaarden is hierbij van groot belang.

Ook zal een verkenning naar nieuwe vormen van hulpverlening (zoals dag- en crisisopvang) noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan een structurele vraagontwikkeling voor thuiszorg.

Overleg en samenwerking tussen diverse overheden en tussen initiatieven van de overheid en van de particuliere sector zijn noodzakelijk.

Een gecoördineerde aanpak voor de afbouw van ziekenhuisbedden en de vervanging ervan door rust- en verzorgingsbedden zal worden gestimuleerd.

In het gehandicaptenbeleid zal één instelling van openbaar nut opgericht worden die alle taken van het Fonds 8 1 en van het Rijksfonds voor Sociale Re-classering van Mindervaliden zal overnemen. Een volledig revalidatiebeleid zal gewaarborgd worden, naargelang van het geval via de RIZIV of via de Vlaamse Gemeenschap.

Het beleid tot volledige sociale integratie van de gehandicapte zal worden voorgezet door verdere uitbouw van gedifferentieerde voorzieningen inzake tewerkstelling, huisvesting, vorming en opleiding, steunend op zelfredzaamheid.

Voor een aantal belangrijke aspecten zal een geëigend overleg met de nationale overheden nagestreefd worden met het oog op een duidelijke bevoegdheidsafbakening en grotere doeltreffendheid.

Inzake consultatieve hulpverlening en crisisopvang zal worden gestreefd naar een eenvormige basisreglementering die beter tegemoet komt aan de reële noden en kan zorgen voor een grotere harmonisering zonder evenwel afbreuk te doen aan de specificiteit van elk van de voorzieningen.

De hulpverlening aan thuislozen en de penitentiaire en postpenitentiaire hulp zullen de opvang, de begeleiding en de integratie in gezin en samenleving beogen.

Het integratiebeleid voor migranten zal worden afgestemd op de onderscheiden generaties en op bepaalde minderheden binnen de vreemdelingenpopulaties, in coördinatie met de nationale en lokale overheden. Hierbij zal worden gesteund op de resultaten van de Studiecommissie voor de immigratie.

In het gezondheidsbeleid zal bijzondere aandacht gaan naar de preventieve actie. Dit betekent dat de gezondheidsvoorlichting bv. inzake risicohoudende eet- en leefgewoonten, de fysische en psychische weerbaarheid, het voorkomen van aangeboren handicaps en aandoeningen, zal verbeterd worden. Bij de verdere uitbouw van de schoolgezondheidszorg zal geijverd worden naar een betere harmonisering van de reglementeringen.

De heroriëntering op het vlak van de ziekenhuisvoorzieningen voor acute gezondheidszorg en de sterke veroudering van de bevolking vereisen meer voorzieningen voor geriatrische zieken en zwaar zorgbehoevende bejaarden.

Teneinde een persoonsgebonden gezondheidszorg verder te bevorderen zullen verschillende voorzieningen op de eerste lijn aangezet worden tot grotere samenwerking teneinde een continue bijstand in eigen milieu te kunnen verlenen. Ook zullen de verschillende intramurale voorzieningen voor bejaarden beter op elkaar afgestemd worden.

De diensten voor geestelijke gezondheidszorg en de

psychiatrische ziekenhuizen in een globaal beleid voor crisisopvang, begeleiding en consultatieve hulpverlening ingepast worden.

5. Het cultuurbeleid

De cultuur moet de vernieuwde dynamiek van Vlaanderen in woord en beeld uitstralen en moet de mens zelf, zijn opvattingen, handelingen en mogelijkheden verrijken.

In het cultuurbeleid zal de Vlaamse Regering prioriteit geven aan verhoogde vormingskansen en aan vernieuwingen in het mediabeleid, het kunst- en toeristisch beleid.

De Vlaamse Regering zal nagaan op welke wijze voor de cultuur nieuwe financieringsbronnen (mecenat, sponsoring, taxshelter) in de openbare en privaatrechtelijke sector kunnen gevonden worden, mits behoud van de eigenheid en de autonomie van het cultuurgebeuren.

In het bijzonder zullen de mogelijkheden van de invoering van het betalend publiek domein met opbrengst voor de Vlaamse Gemeenschap onderzocht worden ter financiering van de ondersteuning, aanmoediging en verspreiding van de cultuur.

Het beleid zal bepaald zijn door de volgende krachtlijnen :

- het eerbiedigen van de levensbeschouwelijke verscheidenheid ;
- het erkennen van de volwaardige verantwoordelijkheid van de particuliere sector ;
- het decentraliseren van het cultuurbeleid ;
- het realiseren van de gelijke kansen voor elkeen met een bijzondere inspanning voor kansarme groepen ;
- het nastreven van de grotere samenhang ;
- het bevorderen van de participatie ;
- het vereenvoudigen van de administratieve formaliteiten ;
- het bevorderen van de democratisering van cultuurgoederen ;
- het aanmoedigen van vernieuwingen en experimenten.

De Vlaamse Raad zal uitgenodigd worden de geldende decreten aan een evaluatie te onderwerpen om de onderlinge samenhang en het effect ervan te verhogen en om – in voorkomend geval – voor nieuwe behoeften nieuwe regelingen uit te werken.

De Vlaamse Regering zal de inspraakstructuren grondig evalueren en aanpassen met het oog op meer doelmatigheid en samenhang.

De Vlaamse Regering zal ernaar streven de tewerkstelling in de culturele sector te verhogen. Zij zal daarbij onderzoeken hoe de kredieten van de opslorplingsprogramma's kunnen aangewend worden voor duurzame en statutaire tewerkstelling.

De Vlaamse Regering zal erover waken dat de inzet van vrijwilligers onder meer door overprofessionalisering, administratieve rompslomp of centralisatie niet bedreigd wordt.

De Vlaamse Regering zal belangrijke bijkomende inspanningen doen om de vorming van werklozen, werknemers en zelfstandigen te verbeteren. Daarbij zullen grote inspanningen geleverd worden om de bestaande onderwijs-, vormings- en opleidingsinfrastructuren te verstevigen en optimaal te benutten.

Inzake het vormings- en ontwikkelingswerk voor volwassenen zullen de bestaande decreten vereenvoudigd, verbeterd en volledig en tijdig uitgevoerd worden. Nieuwe experimenten evenals bijzondere initiatieven voor kansarmen zullen mogelijk gemaakt worden.

De Vlaamse Regering zal het jeugdbeleid versterken. Daarbij zal de Vlaamse Regering rekening houden met de specifieke noden van de verschillende werksorten.

Het bestaande decreet op het landelijk georganiseerd jeugdwerk zal volledig worden uitgevoerd en administratieve vereenvoudigingen zullen ook hier aangebracht worden.

De huidige subsidiëring inzake het lokaal jeugdwerk zal via een decreet onderbouwd worden waarbij rekening wordt gehouden met de steun van de lokale en de regionale overheid. De lopende experimenten inzake basiseducatie zullen geëvalueerd worden. De samenwerking tussen jeugdwerk, vormingswerk en onderwijs zal aangemoedigd worden, onder meer in het kader van de deeltijdse leerplicht.

Inzake de samenlevingsopbouw zal de projectwerking in het kader van het lokaal buurtwerk met kansarme groepen bevorderd worden.

De kunstbeoefening en -verspreiding verhoogt de creativiteit, de vernieuwing en de levenskracht van mens en samenleving.

De herstructurering van de grote gezelschappen voor muziek- en podiumkunst zal verder worden doorgevoerd.

Het betoelagen van de gezelschappen zal gebeuren via een vaste dotatie teneinde hun financiële verantwoordelijkheid te beklemtonen.

De bestaande gezelschappen zullen gerationaliseerd worden onder meer door een soepele regeling voor mobiliteit tussen de gezelschappen en door het onderzoeken van samenwerkingsverbanden.

Een decretale regeling zal worden uitgewerkt in verband met de erkenning, subsidiëring en werking van de musea waarbij deze meer autonoom worden inzake verwerven en vervreemden van patrimonium.

Het beleid om aan het door de overheid verworven cultureel patrimonium een functionele bestemming te geven, zal worden voortgezet.

De wetgevingen inzake de monumenten- en landschapszorg zullen aangepast worden om de zorg voor ons erfgoed in het globale beleid op verant-

woorde wijze te integreren. De instandhouding van wat waardevol is zal hierbij centraal staan.

De Vlaamse Regering zal op een actieve wijze een globaal vernieuwd mediabeleid uitwerken. De openbare omroep zal over de nodige middelen beschikken om zijn gedifferentieerde opdracht volwaardig uit te voeren zonder dat deze evenwel over een monopolie inzake omroep kan beschikken. Dit houdt in dat aan het privaat initiatief de kans zal geboden worden om zich in de 'mediawereld te ontwikkelen. Het beleid zal voldoen aan volgende voorwaarden :

- een evenwichtig beleid waarbij het belang van de verscheidene expressievormen geëerbiedigd wordt (pers, radio, TV en nieuwe mediatechnieken) ;

- een geordend beleid waarbij elke vorm van media-chaos vermeden wordt ;

- een toekomstgericht beleid dat voldoende en gepast kan inspelen op mogelijke nieuwe media-ontwikkelingen ;

- een beleid dat op de eerste plaats rekening houdt met de kansen van de ontwikkeling van een nieuwe media-industrie in Vlaanderen en met de gebruiker van de media. In dit verband zal de Vlaamse Regering de mogelijkheden onderzoeken om de besteding van de burger voor zijn informatiegaring binnen redelijke termen te houden.

Opdat de schrijvende pers haar waarde als informatieverstrekker en haar pluriformiteit zou kunnen behouden, moet zij zich aanpassen aan de technologische evolutie en moet zij een plaats kunnen verwerven in de audio-visuele sector.

Voor de dag- en weekbladpers zal een plaats in de audio-visuele sector gewaarborgd zijn.

De BRT zal in het toekomstig mediabeleid haar gemeenschapsopdracht waarmaken als „public service” en dit met de noodzakelijke middelen door de overheid opgebracht.

Mede op basis van een doorlichting zal de werking van de BRT worden geoptimaliseerd.

De onafhankelijkheid van de uitzendingen door derden ten opzichte van de BRT wordt verzekerd door een aanpassing van het decreet van 28 december 1979, waarbij een onafhankelijk controle-orgaan toeziet op de naleving van de deontologische regels.

Wat de niet-openbare radio's betreft, zal het decreet van 6 mei 1982 geëvalueerd worden vóór 1 juli 1986 waarna onderzocht zal worden hoe het herzien wordt vóór 31 december 1986.

Wat de niet-openbare televisie betreft, zal het doorbreken van het BRT-monopolie inzake televisie en de verruiming van het media-aanbod zo spoedig mogelijk gerealiseerd worden. De Vlaamse Raad zal daarom verzocht worden zo spoedig mogelijk de nodige decretale regelingen goed te keuren.

Met het oog daarop zal een niet-openbare televisie opgericht worden waarbij aan de gehele Vlaamse dag- en weekbladpers de mogelijkheid wordt gebo-

den om het maatschappelijk kapitaal te onderschrijven. De op te richten maatschappij zal volledig gefinancierd worden met privé-kapitaal met dien verstande dat de Vlaamse dag- en weekbladpers hierin over de meerderheid beschikt. De Vlaamse Regering zal een overleg organiseren met de nationale regering en de Vlaamse dag- en weekbladpers inzake de meest geschikte wijze om het opstarten van deze privaatrechtelijke maatschappij mogelijk te maken.

De bepalingen van het kabeldecreet worden gehandhaafd.

De culturele eigenheid in de programmering en de stimulansen voor onze eigen beeldindustrie zullen in het kabeldecreet en zijn uitvoeringsbesluiten extra aandacht krijgen.

De openbare omroep wordt in hoofdzaak gefinancierd door een vast percentage van het Kijk- en Luistergeld. Hij kan geen aanspraak maken op inkomsten uit handelspubliciteit.

Daarom dringt de Vlaamse Regering aan op de volledige en onmiddellijke ristornering van het Kijk- en Luistergeld.

De niet-openbare televisie wordt gefinancierd met private middelen, onder meer door de opbrengst van de handelspubliciteit.

Andere niet-openbare initiatieven worden gefinancierd met private middelen.

Er zal een evaluatie gemaakt worden van het bibliotheekdecreet en de uitvoeringsbesluiten met het oog op de zo volledig mogelijke uitbouw van de bibliotheekstructuren zowel kwantitatief als op het vlak van de regionale spreiding teneinde een optimale lectuurvoorziening te waarborgen.

In het licht van voornoemde evaluatie en van de huidige stand van uitvoering van het decreet en van de reële situatie inzake de erkenning en ontwikkeling van de privaatrechtelijke bibliotheken zal de Vlaamse Raad uitgenodigd worden eventueel het bibliotheekdecreet aan te passen.

De Vlaamse Regering zal tevens onderzoeken of de organisaties van lectuurbegeleiding beter kunnen ondersteund worden.

Er zal een inventaris worden opgesteld van de huidige culturele infrastructuur alsook een onderzoek uitgevoerd worden naar de nog bestaande behoeften en aangepaste beheersvormen vooral inzake kleinschalige infrastructuur voor cultuur en sport.

In het kader van een decentralisatie en responsabilisering zullen de gebruikers van de culturele infrastructuur betrokken worden bij het beheer ervan.

De Vlaamse Regering zal prioriteit verlenen aan de recreatiesport en de verdere democratisering van de sport via het verenigingsleven en de schoolsport.

In functie van de feitelijke evolutie en de specifieke noden binnen de diverse sportdisciplines zullen de bestaande decreten op de betaalde en niet-betaalde sportbeoefenaars geëvalueerd en aangepast worden. Aan de niet-betaalde topsporters zal bijzondere aandacht worden besteed.

Inzake vrijetijdsbesteding en recreatie zal de Vlaamse Regering prioritaire voorzieningen aanmoedigen die in de wooncentra zijn geïntegreerd en die gemakkelijke toegangsmogelijkheden bieden aan grote en jonge gezinnen, bejaarden en mindervaliden.

De toeristische sector biedt ongetwijfeld nog kansen voor de creatie van nieuwe werkgelegenheid vooral in de ontwikkelingszones. Een globale en geïntegreerde aanpak van het ontwikkelings- en recreatiebeleid kan deze kansen benutten.

Het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme zal operationeel gemaakt worden.

Minder ontwikkelde toeristische troeven zoals onder meer riviertoeurisme, bos- en natuurrecreatie zullen worden gestimuleerd.

De Vlaamse Regering zal de verbetering van de kwaliteit van het globaal toeristisch aanbod aanmoedigen en de promotie ervan in het binnen- en buitenland stimuleren.

Omwille van zijn maatschappelijke rol zal het sociaal toerisme verder volwaardig worden uitgebouwd.

6. Het onderwijs- en wetenschapsbeleid

De Vlaamse Regering bevestigt haar standpunt van 27 april 1983 over de communautarisering van het onderwijs.

Dit standpunt zal de leidraad zijn bij de onderhandelingen met de nationale regering over de correcte uitvoering van artikel 59bis van de Grondwet.

Een meerjarig beleidsplan voor het kunstonderwijs zal opgesteld worden, mede op basis van de rapporten die door de Ronde Tafel-Conferentie voor het Muziekonderwijs en door de Commissie ad hoc voor het Onderwijs in de Beeldende Kunst zullen neergelegd worden.

Het zeevisserijonderwijs zal uitgebouwd worden tot een volwaardig secundair technisch en beroepsopleidingsonderwijs. De werkzaamheden omtrent de homologatie van de diploma's in het zeevisserijonderwijs zullen bespoedigd worden zodat ook in deze sector gehomologeerde diploma's kunnen afgeleverd worden. In samenspraak met de beroepssector zal een aangepaste vorm van deeltijds onderwijs ingericht worden die ten goede komt aan de vorming van de leerlingen en strookt met de specifieke eisen van het beroep.

De Dienst Schriftelijk Onderwijs en Audio-Visuele Dienst zullen met elkaar verbonden en omgebouwd worden tot een modern systeem van onderwijs op afstand. De verschillende filosofische strekkingen en pedagogische richtingen zullen hierbij betrokken worden.

Het tweedekansonderwijs dat moet uitgroeien tot een belangrijke component van de permanente vorming, zal, naast andere opleidingen, ondersteund worden door de BRT en onder meer gebruik maken van het onderwijs op afstand.

Het open hoger onderwijs kan een aangepaste mogelijkheid bieden tot zowel tweedekansonderwijs als tot om- en bijscholing.

Op basis van het advies van een bijzondere werkgroep zal nagegaan worden hoe een initiatief op dit vlak kan uitgebouwd worden en in welke mate daartoe dient en kan samengewerkt worden met gelijkwaardige buitenlandse instellingen.

Voor het secundair onderwijs zal het stelsel der studietoelagen aangepast worden zodat de studietoelagen een substantiële bijdrage is voor de gerechtigden, dermate dat voor de minstbegoeden – met inachtnaam van de gezinsomvang – de volledige studiekost wordt gedragen.

Het bedrag van de studietoelagen moet rekening houden met de evolutie van de kosten van levensonderhoud. Daarom zullen de referentiebedragen voor de berekening van de studietoelagen regelmatig aangepast worden.

Het deeltijds leren moet geschieden via de verschillende vormingsorganisaties en instanties, in samenwerking met het onderwijs. Er dient derhalve een rechtszekere en aangepaste subsidieregeling uitgewerkt voor deze vormingsorganisaties een evaluatie- en inspectiesysteem opgericht.

De Vlaamse Regering zal de uitbouw van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen versterken. Daartoe zal de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid spoedig worden geïnstalleerd en zullen de administratieve structuren worden aangepast.

Het onderzoek zelf zal meer gecoördineerd worden en ondermeer via meerjarenprogramma's betrekking hebben op de diverse beleidsdomeinen. Aan het overleg met de VLIR zal zij volle draagwijdte worden gegeven.

De resultaten van het onderzoek op industrieel vlak zullen maximaal worden gevaloriseerd met voorrang voor initiatieven die ten goede komen aan KMO's en ontwikkelingszones.

De vorming van navorsers zal op basis van prioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap worden geïntensifieerd.

De Vlaamse Raad zal worden uitgenodigd jaarlijks een bespreking te wijden aan de horizontale begroting wetenschapsbeleid.

De Vlaamse regering wil de correcte uitvoering van de wetten op de hervorming der instellingen inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek.

7. Lokale en regionale besturen

Wat op een efficiënte wijze op het gemeentelijk of provinciaal niveau kan worden verwezenlijkt, moet aan deze niveaus voorbehouden worden, met een grote eerbied voor hun autonomie.

De gemeente blijft de meest geschikte ruimte voor een actieve democratie. Decentralisering en herstel van de gemeentelijke autonomie moeten daarom verder gezet.

De verdeling over de Gemeenten van het aandeel van Vlaanderen in het Gemeentefonds zal bij decreet geregeld worden.

Teneinde het Investeringsfonds zo optimaal mogelijk te laten functioneren zullen alle materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap subsidies aan de lokale besturen voorziet, in het fonds worden opgenomen. Inmiddels zal de Vlaamse Raad verzocht worden de datum van inwerkingtreding van het huidig Fonds te verdagen.

Er moet een nationale kaderwet tot stand komen, die de algemene gemeentelijke aangelegenheden regelt. In aanvulling hiervan zal een decreet worden voorbereid voor de specifieke gemeentelijke aangelegenheden, waarbij onder meer verder zal gestreefd worden naar een vereenvoudiging en versoepling van het administratief toezicht op de gemeenten.

De verdeling van het Fonds der Provincies dient te worden herzien. Aan de Vlaamse Provincies moet globaal een aandeel worden toegekend dat steunt op objectieve criteria.

De verdeling van het aandeel van de Vlaamse Provincies zal bij decreet worden geregeld.

8. Het huisvestingsbeleid

Betere en zekere huisvesting, blijft de hoofddoelstelling van het huisvestingsbeleid.

De Vlaamse Regering zal hiertoe prioritaire aandacht besteden aan :

- de verwerving van een woning vooral door de laagste inkomens en de grote gezinnen ;
- de samenhang van de diverse toelagen en premiesystemen, gepaard aan een doorgedreven vereenvoudiging en informatie op lokaal vlak ;
- de sub-regio's met bijzondere huisvestingsbehoeften ;
- de herziening van de huisvestingscode teneinde deze aan te passen aan de nieuwe behoeften en de noodzakelijke nieuwe structuren.

In uitvoering van de wet van 28 december 1984 tot afschaffing of herstructurering van sommige instellingen van openbaar nut zal de Vlaamse Regering dringend eigen structuren uitwerken met het oog op een doeltreffend en eenduidig huisvestingsbeleid.

Hiertoe zal vóór 1 juli 1986 een ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad worden ingediend.

De financiering van de huisvesting zal verzekerd worden. Daartoe zal de Vlaamse Regering overleg plegen met de nationale regering om snel een aanvaardbare regeling te vinden van de reeds ontstane huisvestingslasten. Tevens zal verder nagegaan worden op welke wijze en via welke financieringstechnieken de globale budgettaire last van de huisvestingssector kan worden verlaagd.

Ter concretisering van hogervermelde doelstelling en aandachtspunten zullen :

- in de diverse reglementeringen een grotere eenvormigheid tot stand gebracht worden ;
- de toepassingsduur van de verzekering tegen inkomensverlies verlengd worden ;
- alle vormen van steunverlening prioritair gericht worden naar de laagste inkomens en naar de grote gezinnen ;
- in de sociale huursector huurtoelagen leiden tot grotere doelmatigheid ;
- speciale maatregelen worden uitgevaardigd om woningen geschikt te maken voor bejaarden ;
- naast de bestaande administratieve voorlichting, in samenwerking met de gemeentebesturen, technische bijstand worden verleend, en binnen de gemeentelijke administratie in de opleiding van huisvestingsambtenaren worden voorzien.

9. Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening, mits eerbiediging van de gewest- en andere aanlegplannen, zal de Vlaamse Regering rechtszekerheid scheppen voor de burger en de diverse procedures vereenvoudigen.

De wetgevingen inzake de diverse aspecten van ruimtelijke ordening zullen hervormd worden op basis van volgende beginselen :

- een gedecentraliseerde aanpak ;
- een dynamische planning op de drie niveaus ;
- aangepaste inspraak met mogelijkheid tot beroep.

De Vlaamse Regering zal een beleidsplan opstellen, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met volgende doelstellingen :

- het vrijwaren van de open ruimten ;
- de zorg voor het behoud van de ecologische waarden, het landschappelijk en het landelijk erfgoed ;
- een aangenaam leefklimaat met bijzondere aandacht voor de leef- en werkruimte van de plaatselijke gemeenschappen ;

Voor grote infrastructuurwerken zal een milieu-effect-rapportering worden gevraagd.

De Vlaamse Regering zal maatregelen treffen om de planschadedossiers definitief te regelen.

Inzake waterbeheersing zal de samenwerking tussen de bevoegde overheden verbeterd worden.

Er zal één Riviervisserij- en jachtfonds worden opgericht.

Een ontwerp van decreet dat de verschillende aspecten van het bosbeleid regelt, zal bij de Vlaamse Raad worden ingediend.

Het beleid inzake herwaardering van stads- en dorpskernen zal worden verdergezet, waarbij de inbreng van de private sector zal bevorderd worden.

De verbetering van de externe landbouwstructuren zal verder gezet worden met het oog op een rationele landbouwexploitatie.

De wetgeving inzake natuurbehoud en landschappen zal, binnen een algemeen beleidsplan en in de kontekst van internationale overeenkomsten, geactualiseerd worden.

Initiatieven van de private sector en van de lokale besturen, met het oog op het valoriseren en beheren van landschappelijk waardevolle gebieden zullen ondersteund worden.

10. Het leefmilieubeleid

De prioritaire doelstelling van het beleid blijft het voorkomen van milieuhinder en -schade om de kwaliteit van het leefmilieu te vrijwaren en te verbeteren.

Daartoe zal het gevoerde, geïntegreerde beleid worden voortgezet en verder uitgebouwd.

Het geïntegreerd karakter van dit effect- en bronggericht beleid heeft een dubbel uitzicht : enerzijds coördinatie en onderlinge samenhang met andere beleidsdomeinen zoals het economisch, het werkgelegenheids- en het vormingsbeleid, anderzijds interne integratie binnen de sector via de uitvoering van op elkaar afgestemde beleidsplannen.

De burgers, de bedrijven en de instellingen zullen op een actieve wijze bij het beleid betrokken worden onder meer door overleg, educatie, informatie en sensibilisering.

Een essentieel element in de preventieve aanpak is een degelijk vergunningsbeleid. De Vlaamse Regering zal het beleid inzake vergunningen van actuele en potentiële milieuvervuilende activiteiten verderzetten. Tevens zullen de coördinatie of integratie van andere vergunningsstelsels worden bevorderd teneinde de rechtszekerheid voor de burger en de bedrijven te versterken. In bijkomende orde zal de Vlaamse Regering onderzoeken of een aansprakelijkheidssysteem voor potentiële vervuilers, de invoering van een milieupolis en de inbreng van milieu accountancy kan overwogen worden.

Het goedgekeurde beleidsprogramma inzake zure regen en de luchtverontreiniging zal worden uitgevoerd. Onderzocht zal worden of een systeem van verhandelbare emissierechten kan worden ingevoerd.

De milieucontrolediensten zullen gecoördineerd en versterkt worden onder andere door de uitbouw van een milieuumbudsdienst (de Groene lijn en bijkomende inpektiedienst) en door de uitbreiding van de controlebevoegdheid van de gemeentelijke milieudiensten.

In overleg met het bedrijfsleven zullen initiatieven worden opgezet om maximaal de industriële afvalstoffen te voorkomen, of te recyclen, en tenslotte, op een milieuvriendelijke manier te verwijderen. Daartoe zal het ontwerp-decreet nr. 338 (1984-1985) terug ingediend, het afvalstoffenplan bekrachtigd

en het afvalstoffendecreet herzien worden.

Het indicatief meerjarenprogramma, gericht op een grotere Vlaamse autonomie inzake drinkwatervoorziening, zal verder worden uitgevoerd.

Het beleid van de verschillende Drinkwatermaatschappijen zal, via het „Overlegcomité voor het Waterbeleid” verder gecoördineerd worden. De tariefstructuren van de verschillende drinkwatermaatschappijen zullen worden geharmoniseerd en de grenzen van de ambtsgebieden zullen worden aangepast.

Het decreet inzake grondwater zal strikt worden uitgevoerd.

De richtlijnen van het AWP (Algemeen Waterzuiveringsprogramma) zullen verder worden geconcretiseerd.

Met het oog op een globaal en geïntegreerd Vlaams waterzuiveringsbeleid zullen de VWZ en de WZK worden gefusioneerd.

Om de grensoverschrijdende waterverontreiniging te bestrijden zal de Vlaamse Regering zowel met andere gewesten, als met de bevoegde Nederlandse en Franse autoriteiten overleg plegen.

II. Het buitenlands beleid

De Vlaamse identiteit moet een tot ver buiten de

grenzen reikende realiteit worden, herkenbaar voor en erkenbaar door de wereld.

In het kader van een geïntegreerd Vlaams buitenlands beleid zal een geconcentreerde aktie van de verschillende initiatieven worden nagestreefd.

Op politiek vlak heeft de Vlaamse Regering een eigen verantwoordelijkheid, die zij ook op internationaal vlak wil opnemen.

De Vlaamse Gemeenschap wil al haar mogelijkheden in het buitenland kenbaar maken. Aansluitend zal, via de internationale samenwerking, Vlaanderen verrijkt worden op cultureel, economisch, wetenschappelijk en sociaal vlak.

Voor het bereiken van deze doelstellingen zal de Vlaamse Regering in de eerste plaats verder gebruik maken van de bestaande diplomatieke kanalen. Daarnaast zullen – waar nodig – andere middelen en mogelijkheden aangewend worden die haar het meest geschikt lijken tot het bereiken van dit doel. Hierbij zullen het privé-initiatief en het Vlaams bedrijfsleven betrokken worden.

De samenwerking van de Vlaamse Gemeenschap met Nederland, betrokkenheid bij de werkzaamheden van Benelux, alsmede de multilaterale samenwerking moeten verruimd worden ; in het kader van haar bevoegdheden zal de Vlaamse Gemeenschap haar aanwezigheid verzekeren in alle internationale instellingen. Het buitenlands beleid van de Vlaamse Gemeenschap zal volgens een prioriteitenrangorde worden uitgebouwd.